

O Velikonocích – venkovní rodinná hra k oslavě jara

Hra má za cíl seznámit děti s příběhem Velikonoc, pozorovat probouzení jara, užít si čas venku.

Lehce naťukáváme příběh Ježíše Krista. Hra nás provede od Květné neděle po Velikonoční pondělí. Pro děti mladšího školního věku je chápání těchto souvislostí obtížné. Bereme tedy Velikonoce jednoduše jako svátek vzkříšení a pozornost dětí více obracíme k přírodě, jejímu probouzení, oživujeme velikonoční tradice.

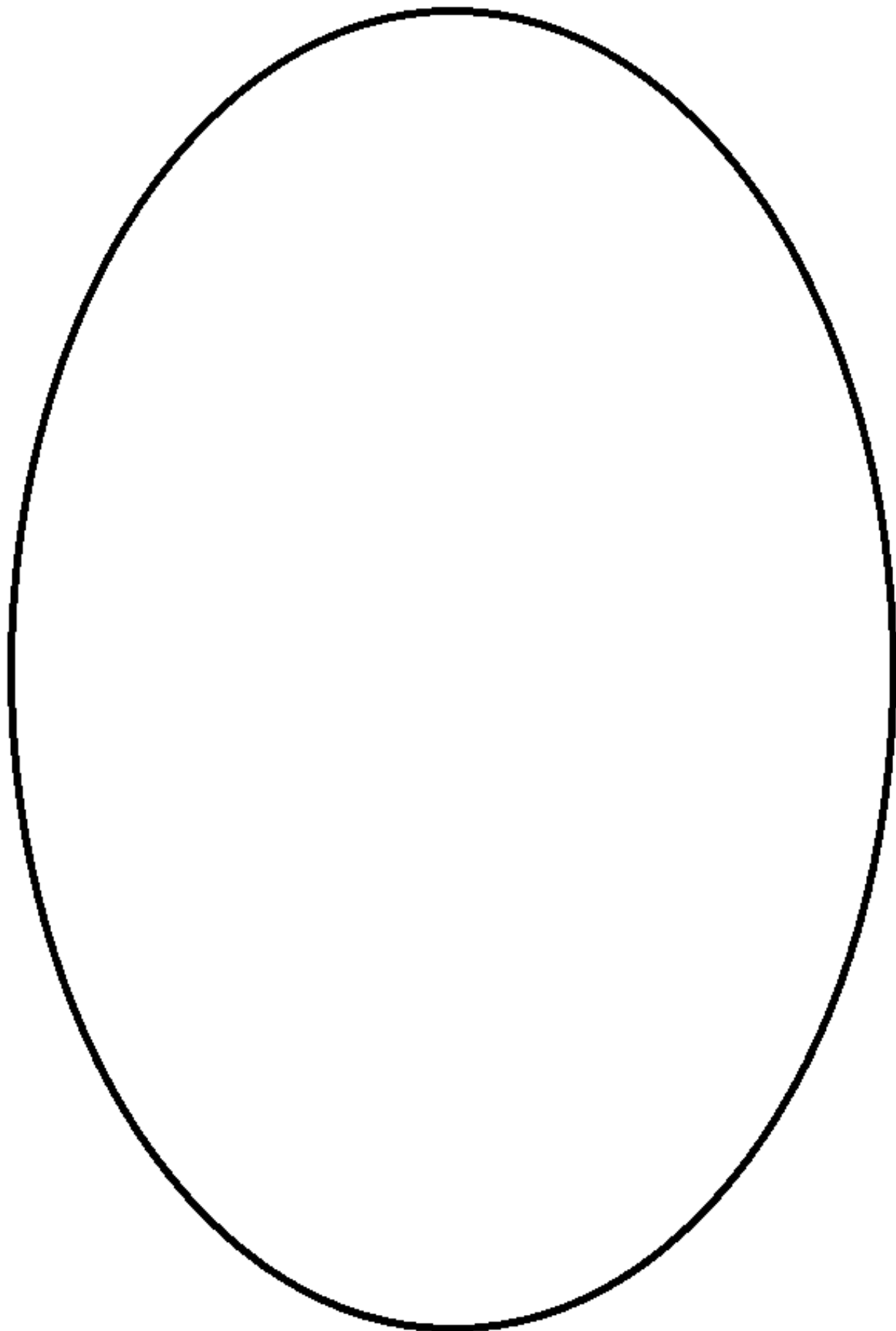
Tato rodinná hra má být prostředkem ke společnému prožitku a sdílení vlastních zkušeností s Velikonoci – vámi i dětmi. Můžete si díky ní vytvořit silný společný zážitek, který posílí váš vztah. Může se stát vaší rodinnou tradicí k oslavě Velikonoc.

Hru můžete použít na jedné celodenní (půldenní) výpravě – v tom případě je nutno začít 2. úkolem na zahradě (pokud ho chcete využít). Nám se osvědčuje k těmto výpravám přizvat kamarády. Nebo můžete každý den plnit úkoly jednoho velikonočního dne. Máte tak každý den důvod vyrazit ven.

Ke hře budete potřebovat (pokud využijete všechny nabízené aktivity):

- vajíčko vystřižené ze čtvrtky
- vytištěné úkoly
- pytel (pytle) na odpadky, případně rukavice (Modré pondělí, Šedivé úterý)
- něco, co ostatní rozveselí (Škaredá středa)
- naklíčená, nebo alespoň 1 den namočená semena (hrách, mungo, čočka, cizrna ...), svačinku (např. pečivo s máslem), ke které si dotrháte venku něco zeleného, hrkačku, pokud máte – Zelený čtvrtek
- poklad pro děti, děti mohou mít připravený poklad pro rodiče
- svíčka, sirky – Bílá sobota
- uvařené vajíčko, vyfouknutá vajíčka na zdobení, jiná vajíčka určená k dekoraci (na hry), lžíce, básničky, proutky na pomlázku, nebo zahradní nůžky a proutky najdete cestou – Velikonoční neděle
- pomlázka s pentlemi – Velikonoční pondělí

Za každý splněný úkol si můžete vybarvit papírové vajíčko (ideálně vystřižené ze čtvrtky) jednou barvou nebo odstínem, který najdete v přírodě. Vajíčko jako symbol nového života.

Květná neděle

Příběh:

Ježíš přijíždí na oslátku do Jeruzaléma, lidé ho vítají, mávají palmovými větvíčkami.

Tradice:

Lidé v tento den nechávali světit větvíčky jívy – kočičky. Svěceným kočičkám se přisuzovala zázračná moc, měly chránit proti pohromám, kouzlům a nemocem.

Úkol:

Najděte venku kočičky vrby jívy. Jsou to vlastně rozvité pupeny. Kam navrhujete jít kočičky hledat? Víte, kde ve vašem okolí roste vrba? Už se vrby probudily ze zimního spánku?

Pokud si budete chtít nějaké větvíčky odnést domů, myslete na to, že je to první a důležitá potrava pro včelky.

Modré pondělí, Šedivé úterý

Tradice:

Tyto dny začínal jarní úklid domácností. V úterý se vymetaly pavučiny.

Úkol na zahradu (balkon):

Uklidte společně zahradu. Připravte si tam nějaký svůj koutek, kde vám bude příjemně, kde si chcete hrát, nebo odpočívat.

Můžete vymyslet i venkovní pracovnu nebo učebnu, kam si přenesete svoji práci z domu. Sluníčko bude čím dál více hřát a v závětří už bude často teplo. Nejlepší je jižní strana domu, která je ještě ze stran chráněná proti větru.

Úkol na vycházku, výpravu:

Uklidte společně okolí. Posbírejte to, co se objevilo po sněhu a co do přírody nepatří. Pokud máte více pytlů, můžete odpadky rovnou třídit. Víte, co patří do kterého koše? Víte, kde to zjistit?

Škaredá středa

Příběh:

Název dne prý připomíná, že se Jidáš škaredil na Krista. Byl to jeden z jeho učedníků.

Tradice:

Tento den se nikdo neměl škaredit, jinak by se škaredil celý rok. Lidé se veselili.

Úkol:

Vymysli pro každého něco, čím ho rozveseliš. Pokud nevíš, požádej ho o radu.

Určitě vymyslíte mnoho originálních aktivit. Kdyby vás náhodou žádné nenapadly, máme pro vás pár tipů:

- Lehněte si tak, že máte všichni hlavu na něčím břiše. Pokud jste čtyři, vytvoříte ze svých těl tvar čtverce. Jakmile se někdo začne smát, určitě se to rychle přenese na ostatní.
- Honička ve většině případů vykouzlí na dětských tvářích úsměv. Pokud budou hrát i dospělí, bude radost o mnoho větší.
- Kdo si pamatuje nějaký vtíp? Já ne, ale vím jistě, že někdo se u nás doma najde.
- Děti můžeme pohoupat na nějaké pružné větvi stromu. Nebo jim uděláme letadlo.

Zelený čtvrtek

Příběh:

Den připomíná poslední večeři Krista se svými učedníky. Tento den Ježíše jeden z jeho učedníků Jidáš zradil. Den dostal název údajně podle zelené barvy Olivové hory, kde začalo Kristovo utrpení.

Tradice:

Tento den bývá zvykem připravovat jídlo ze zelené zeleniny nebo bylin, abychom byli zdraví celý rok. Zvony odlétají do Říma a do soboty nezvoní. Nahrazují je hrkačky.

Úkol:

Najděte něco zeleného, co se dá sníst. Musíte bezpečně vědět, že je to jedlé!

Tyto byliny můžete využít i jako doplněk svačinky, můžete si udělat piknik. Pečivo s máslem nebo pomazánkou si připravit doma, zelené nasbírat na místě. Případně můžete s sebou mít namočená nebo naklíčená semena a zkoušet, co vám bude nejvíce chutnat (hrášek, mungo, čočka, cizrna, fazole adzuki, vojtěška alfa alfa, ředkvičky, řeřicha, různá obilná zrna, hořčice,..)

Pokud vezmete termosku s horkou vodou, můžete si připravit i bylinkový čas. Lze takto vytvořit i bylinkovou vodu – nechat bylinky ve vodě alespoň hodinu (lépe déle), než budete pít.

A schválně, kdo ochutná kopřivu? Věděli jste, že se dá jíst i syrová? Tady je návod, jak na to:

Utrhni list, nebo vršek stonku s listy. Zabal je tak, že se dotýkáš pouze spodní strany listů a promni v ruce. Takto promnutá kopřiva už nespálí. Video [zde](#). U jarních kopřiv to funguje skvěle, starší kopřivy jsou trochu náročnější na pořádné promnutí. Pokud chcete kopřivami zpestřit svůj jídelníček a doplnit si vitamíny, minerály, pročistit tělo, mrkněte, kde je dobré je sbírat a kdy se mají pojídat a popíjet, abyste tělu více prospěli a méně uškodili. To se dočtete třeba v mém článku [tady](#).

Velký pátek

Příběh:

Ježíš umírá na kříži.

Tradice:

Bylo zakázáno jíst maso a podle pověr země vydávala své poklady. Proto se nesmělo hýbat se zemí.

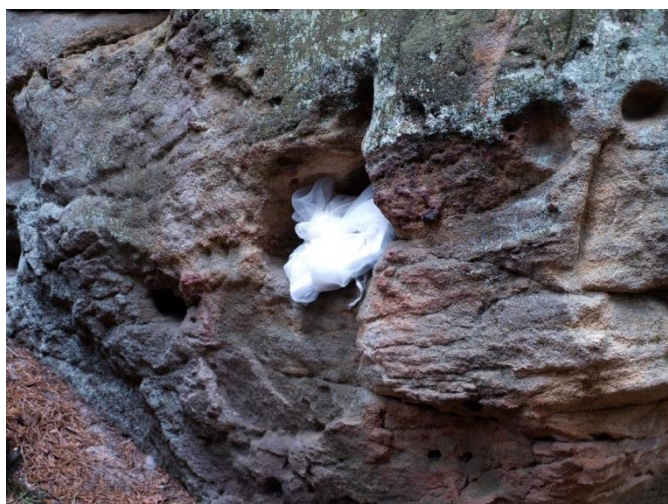
Úkol:

Hledejte poklad. Dobře pozorujte své okolí a všimněte si, co je tady v přírodě navíc.

Je na vás na rodičích, jaký poklad děti budou hledat a kam ho schováte. Doporučuji nic nezakopávat do země, ani částečně, aby se se zemí opravdu nehýbalo.

Poklad může být nějaká dobrota (i zdravější – oříšky, sušené ovoce, čerstvé ovoce, které děti moc často nemají – u nás to právě vyhrává meloun nebo jahody), drobnost (bublifuk, velikonoční časopis, nálepky na vajíčka, stuhy,...), potřebnost – něco, co by děti stejně dostaly, jen to dostanou jinak. A mělo by to být něco, co jim udělá radost, i když to potřebují. Napadá mě např. vybavení na společné výlety - vlastní plechové hrníčky na výlety, nožík, spacák,..

Možná si připravily i děti poklad pro vás, pokud jste je na to připravili.

Bílá sobota

Příběh:

Ježíšovo tělo je pohřbeno v hrobě ve skále. Bílá sobota končí západem slunce.

Tradice:

Světili se ohně a také svíčky.

Úkol:

Víš, **jak se bezpečně zapaluje svíčka**? Jak se bezpečně (pro Tebe, ostatní i přírodu) zapaluje **oheň v přírodě**? Pokud k tomu máte vhodné a bezpečné podmínky, vyzkoušejte si to. Oheň děti velmi láká a baví. Je dobré, aby znaly jeho sílu a uměly s ním zacházet.

Povídejte si o tom, čím nám oheň slouží, jak nám může pomoci. Čím může oheň škodit? Co udělat, aby zůstal naším hodným sluhou a nestal se pánem? Co uděláš, kdyby Tě oheň přestal poslouchat? Vyprávějte si své zážitky s ohněm.

Velikonoční neděle

Příběh:

V noci ze soboty na neděli vstal Ježíš Kristus z mrtvých. Od toho Velká noc a název Velikonoce.

Tradice:

V neděli se slaví Vzkříšení Krista. Světli se velikonoční pokrmy. Zakazovalo se pracovat. Hospodář rozdělil jedno vejce na tolik dílů, kolik bylo členů rodiny. Každý snědl svůj díl a věřilo se, že kdyby se během roku někdo ztratil, vzpomene si, s kým na Boží hod jedl vejce a najde cestu domů.

Úkoly:

- Tatínek rozdělí vařené vejce na tolik dílů, kolik je členů rodiny. Každý sní svůj díl.

Tipy na zábavné aktivity:

- Zahrajte si hry s vejci (vyfouklými, nebo okrasnými):
 - **Závod se lžící:** Každý si položí vejce na lžici, tu chytne na konci. Kdo nejdříve doběhne tam (např. k potoku) a zpět. Lze hrát jako štafetu dvou družstev.
 - **Koulení vajec:** Najdeme nějaký kopec. Každý má své vajíčko (nebo lze nahradit pingpongovým či jiným míčkem), úkolem je, co nejrychleji a bez rozbití vajíčka dostat vajíčko k určitému místu pod kopcem. Lze vyloučit možnost dotýkat se vajíčka rukou.
 - **Schovávaná:** Každý má svoje vajíčko. Jeden z rodiny všechna vajíčka vezme a někde v přírodě na jednom místě (palouku, louce,...) je schová. Ostatní mají co nejrychleji svoje vajíčko najít.
 - **Házená se syrovým vejcem** – hra pro pobavení, lépe pro dospělé, kteří vajíčko dokáží chytit: Surové vejce si dvojice mezi sebou hází a postupně se od sebe oddaluje. Zkoušíme, na jak velkou vzdálenost dokážeme vejce chytit, aniž by se rozbilo. Schválně, tipněte si, na jakou vzdálenost to ještě půjde.

- Pletení pomlázky – vyzkoušejte si uplést pomlázku, klidně jenom ze 3 proutků. Můžete zkusit i malý košíček na vajíčka. Kdo to vymyslí, aby košík držel pohromadě? Může to být i košíček ze suché trávy, nebo ostřice. Buď zkuste všichni všechno, nebo se rozdělte na ženy a muže a rozdělte si tvoření.
- Bahenní kraslice – krásnou inspiraci najdete zde: svobodnahra.cz
- Naučte se na Velikonoční pondělí básničku. Tady nabízím jednu pro kluky, jednu pro holky. Lze samozřejmě použít jiné. Můžete je rozstříhat na proužky po verších a rozložit na nějakou cestu. Děti se ji postupně učí. Když zapomenou, vrátí se. Můžou také tyto dvě rozstříhané básničky skládat k sobě. Který proužek patří které básničce?

Pro kluky:

UPLETL JSEM POMLÁZKU,
 JE HEZČÍ NEŽ Z OBRÁZKU,
 VŠECHNY HOLKY, KTERÉ ZNÁM,
 NAVŠTÍVÍM A VYMRSKÁM.
 NEŽ MI DAJÍ VAJÍČKO,
 VYPLATÍM JE MALIČKO.

Pro holky:

KROPENATÁ SLEPIČKA
 SNESLA BÍLÁ VAJÍČKA,
 OBARVÍM JE, VYMALUJI,
 VŠECHNY CHLAPCE PODARUJI,
 PENTLIČKY SI NASTŘÍHÁM,
 NA POMLÁZKU JIM JE DÁM.

Velikonoční pondělí

Tradice:

K tomuto dni se žádný příběh neváže. Ale tradice stále žije: V pondělí chlapci obcházejí s pomlázkou z vrbového proutí domy. Šlehají ženy a dívky, aby byly silné, zdravé, veselé a svěží. Za odměnu dostávají malovaná vajíčka.

Úkol:

Zahrajte si schovávanou. Dívky se schovají. Chlapci je se svojí pomlázkou hledají. Když dívku objeví, snaží se ji vymrskat. Ta se ale může zachránit tím, že řekne nějaké slovo, které souvisí s Velikonocemi. Chlapec musí jít hledat nebo mrskat jinou dívku. Dívky se mohou zachránit před mrskáním opakovaně, ale vždycky musí říci jiné slovo.

Ze schovávané se vlastně postupně stává honička.

Pak si role vyměníte. Vždyť odpoledne můžou na koledu chodit i dívky. Nebo chlapce po poledni polévají vodou.

Přejeme Vám krásné Velikonoce VENKU!

Zdroje:

- Šottnerová, Dagmar. Velikonoce – původ, zvyky, hry, pohádky, návody a náměty. Nakladatelství Rubico. Olomouc 2004.
- www.deti.vira.cz
- www.svobodnahra.cz
- www.krusnohori-bez-hranic.cz
- www.wikipedia.cz
- www.vasedeti.cz